

ขนมมงคล ในพิธีแต่งงานของไทยโบราณ

โดย อรุณดาพร อึ้งชูศักดิ์ ศิลปิน

พิธีแต่งงานหรือพิธีมงคลสมรส เป็นวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทยที่สืบทอดกันมาจน จัดขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคลของผู้ที่เริ่มต้นใช้ชีวิตคู่ ซึ่งพิธีและองค์ประกอบพิธีของทั้ง ๒ ฝ่าย จะมีความภาคภูมิใจและมีความศรัทธาในพิธีอันงดงามให้กับบุตรหลาน ดังนั้นชาวกรุงเทพฯจึงนำพิธีอันดีงามนี้ มาปรับใช้กับพิธีแต่งงานที่สะดวกและง่ายขึ้น เพื่อความเป็นสิริมงคลของการเริ่มต้นชีวิตการแต่งงาน และสร้างครอบครัวที่ยั่งยืน

ขนมที่นำมาใช้ในงานแต่งงานจะประกอบด้วยขนมที่มีกลิ่นฉุนเป็นมงคลมีความหมายเป็นสิริมงคล ตลอดจนการนำสิ่งมีชีวิตซึ่งหมายถึงบุตรหลาน ได้แก่ข้าวโหวนต้มเค็มขนมไทยโบราณแต่งงานที่ชาวไทยได้ มี ๘ อย่าง ได้แก่ ขนมทองเอก ขนมขลุ่ย ขนมสามเกลอ ขนมโพธิ์ทอง ขนมรังนก ขนมพะยอม และขนมลอดช่อง ซึ่งท่านได้กล่าวไว้ในบทกวีว่าขนมใดไม่ลอดช่องก็ไม่ใช่ และประเพณีแต่งงานด้วยข้าวโหวนต้มเค็มขนมอันนี้ทำง่ายสะดวกต่อการบริโภค ส่วนขนมที่ ดังนั้น จึงนิยมใช้คู่กับข้าวโหวนต้มเค็มและใช้พิธีลอดช่องในงานแต่งงานของไทยนี้

ขนมมงคลในพิธีกรรมศาสนา มหาวิเศษณ์บทในไตรปิฎกของพระพุทธศาสนา มีกล่าวไว้ว่าอาหารและโภชนาการ จึงได้จัดทำอาหารคาวีของมงคลอันดีซึ่งหมายถึงคนไทยโบราณ เพื่อเป็นการอนุเคราะห์ พิธีในนามแต่งงานของไทยคนดั้งเดิม อีกทั้งยังให้คนไทยได้รู้จักและตระหนักถึงความดีของพระพุทธศาสนา

ขนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยทั้ง ๘ อย่าง ด้านมีความหมายที่เป็นสิริมงคล ความดีการอนุเคราะห์ ซึ่งความหมายของขนมแต่ละชนิด มีดังนี้

ขนมทองเอก หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความรักกลมเกลียว ที่บุญชีวิตคู่ไปด้วยกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ขนมขลุ่ย หมายถึง ความเจริญรุ่งเรืองชีวิตคู่ มีความเป็นสิริมงคลในพิธีแต่งงาน

ขนมสามเกลอ เป็นขนมที่มีรสชาติทั้งเปรี้ยว หวาน มีลักษณะเป็นลูกกลม ๆ มี ๓ สี เป็น ๓ ลูก หากคนใดกิน ๓ ลูก หมายถึง คู่บ่าวสาวจะคู่กันดียาว หากกินคู่ไป ๒ ลูก แสดงว่าคนใดขาด หากคนกินทั้ง ๓ ลูก แสดงว่า คู่บ่าวสาวนี้ จะอยู่กันอย่างมีความสุข

ขนมโพธิ์ทอง หมายถึง ความก้าวหน้ารุ่งเรือง มีความเจริญชีวิต

ขนมรังนก หมายถึง ความแข็งแรงของคู่รัก

ขนมพระยา หมายถึง ความมีบุญบารมี มีความดีของคู่บ่าวสาว

ขนมลอดช่อง หมายถึง ความสุขของคู่บ่าวสาว

ขนมไทยเป็นวัฒนธรรมอันดีค่าที่มีคุณค่าด้านวัฒนธรรมที่ประเทศไทยควรอนุรักษ์ไว้ ซึ่งปัจจุบันคนไทยเห็นด้วยขนมไทย จึงเป็นที่นิยมขายขนมไทยตามเมืองตามเมือง โดยเฉพาะ ขนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยโบราณ ที่บรรพบุรุษของเราได้ใช้คู่ชีวิตคู่ เพราะการรับประทานขนมเหล่านี้ได้ใช้คู่ชีวิตคู่ แต่คนไทยสมัยใหม่หันมาทำ ขนมหวานและขนมที่เป็นพิธีมงคลไม่ได้มีความนิยมในปัจจุบัน

คนรุ่นใหม่ไม่ยึดถือธรรมเนียมปฏิบัติทางศาสนาที่โบราณแต่พระคณาจารย์ที่มีความสำคัญของการสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันดีงามนี้จึงได้มีพิธีกรรมทางอาหารและขนมไทย อาหารไทยโบราณ ที่ผู้จัดทำงานแต่งงานที่ดี ควร

สนับสนุนการทำขนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยโบราณและพิธีทำพิธีมงคลสมรส ซึ่งขั้นตอนวิธีการทำขนมมงคลทั้ง ๘ อย่าง ด้วยความ มุ่งมั่น ที่จะอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีของไทยต่อไป

